

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 5.

Dolgozzanak, uraim!

Mert különben baj lesz.

Ez az osztrák trónbeszéd veleje, egyúttal pedig elítélése a jelenlegi osztrák parlamenti helyzetnek.

Serény embert nem kell munkára serkenteni, lustát nem kell pihenéssel kecsgetni. Ha valakinek azt mondják: dolgozzál! azt bizonyítva nem eddigi tevékenységének elismeréséül cselekszik.

Hogy mi lesz a munkátlanság következménye, azt is sejteti a trónbeszéd egyik passzusa. »Az alkotmány, a melyet birodalmunknak szabad akaratomból adtam, korunknak megfelelő biztosítéka kellene hogy legyen népeim fejlődésének.« Ennél világosabban beszélni nem kell. Ha az alkotmány nem biztosítja a népnek szabad fejlődését, az uralkodó ismét szabad akaratára fog hivatkozni s a mint szabad akaratából adta az alkotmányt, éppen úgy szabad akaratából vissza is fogja vonni. Egy darab papiros az egész alkotmány, visszavonására elég egy tollvonás.

Ime, itt a következménye, ha egy állam egyszerre megy át az abszolutizmusról az alkotmányosság terére. Nem tud élni a neki idegen alkotmányos légkörben s visszatér szinte önkéntelenül oda, a hol évszázadok óta jól érezte magát, az abszolutizmushoz.

Ausztria soha sem volt alkotmányos állam, sőt még államnak is alig mond-

ható. A középkorban nem más, mint az osztrák főhercegek magán-uradalma, az újkorban pedig széthúzó, czivakodó nemzetiségek konglomerátuma, a mely nemzetiségek egyike sem hajlandó az »osztrák« nevet elfogadni.

Vannak németek, csehek, lengyelek és szlovének, de osztrákok nincsenek. Van Csehország, Galiczia, Alsó- és Felső-Ausztria, de osztrák állam nincs. Hivatalos czime »a birodalmi tanácsban képviselt országok és királyságok,« a mely czim ugyan alattomban azt akarja jelenteni, hogy a Habsburg-birodalomnak, az álmországbeli egységes államnak vannak még más, a Reichsrathban nem képviselt tartományai is; de mivel ezek a »tartományok« Magyarországot teszik ki s belőlünk soha sem lesz az egységes Habsburg-birodalom része, így az »Ausztria császára« czimnek nincs Ausztriája, az osztrák népeknek pedig nincs államuk.

Mijük van hát?

Vannak az osztrák császárnak »népei«, a melyeknek legelső gondja megszabadulni a létező laza állami köteléktől is; vannak az osztrák népeknek képviselői, a kiknek trónbeszédben kell lelkükre kötni, hogy dolgozzanak; és van alkotmányuk, a melyre az uralkodó nyomatékkal kénytelen kijelenteni, hogy szabad akaratából adta s épp úgy vissza is vonhatja.

Erre az alkotmányra csakugyan már előre ki lehetett volna jelenteni, hogy nem lesz »korunknak megfelelő biztosítéka népeim fejlődésének.« Nem a nemzeti érzésből fakadt, csak az uralkodó szabad

akarataiból. Nem is áll mellette őrt a nemzeti érzés, csak az uralkodó akarata.

Az uralkodó pedig most azt akarja: Dolgozzanak, uraim!

Ez is figurája mindenféle parlamentarizmusnak: az uralkodó ráparancsol a szuverén népképviselőre, hogy dolgozzék, mert különben baj lesz! Ott van mumusnak az uralkodói »szabad akarat.« Éppen mint a hogy a tanító bácsi is megfenyíti a rakoncátlankodó gyerekeket.

Alkotmányos államban a törvényhozásnak két egyenrangú tényezője a népképviselő és az uralkodó. Ketten együtt teszik a törvényhozó hatalmat, külön-külön egyik sem törvényhozó; összhangban kell tehát működniök, nem pedig egymás ellen dolgozniök. Már pedig ha a császár parancsol, akkor a képviselők vagy alázatosan engedelmeskednek, vagy pedig ellenszegülnek, de mind a két esetben megszűnnek a törvényhozás egyenrangú, komolyan számbavehető tényezői lenni.

Lehetett volna ezt előre látni az osztrák alkotmány születése idején. A hol nincs közös nemzeti öntudat, ott nemzet nincs, a hol nincs nemzet, ott alkotmányos állam sem lehetséges. Az osztrák alkotmányosság születése pillanatában már halott volt s azt semmiféle császári parancs nem hozhatja többé életre.

Az osztrák alkotmányosdi bukása a történelmen alapuló igazi alkotmányosság diadala lesz, egyúttal pedig intő példa nekünk, a kik annyira hajlandók vagyunk újabb történelmi hagyományainktól el-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Nagyvárad katonadalok.

Egyik legtekintélyesebb magyar tudományos folyóirat, az *Ethnographia* ez ideig első száma érdekes közleményt hoz, mely ránk nagyváradiakra különös érdekléssel bír.

Egy évvel ezelőtt u. i. megkezdte az *Ethnographia* a magyar népies arató, szüreti, katonas stb. dalok gyűjtését és közlését, még pedig hangjegyekkel ellátva. Az eddigi közlések sorában szerepelt már valamennyi vidéke Magyarországnak, csak Bihar megye nem. Pedig van itt speciális bihari népköltészet, vannak külön népdalaink, de legkivált vannak külön nagyváradi bakanótáink, melyeket eddig nem gyűjtött össze senki.

A nagyváradi 37. gyalogezred legénységének majdnem háromnegyedrészé oláh, de azért a belső szolgálat nyelve kizárólag a magyar. Három év alatt az oláh baka teljesen megtanul magyarul. S ebben az üdvös haladásban nem csekély részük van a mi bakanótáinknak.

Hazafelé megy a század. Fáradt, poros, izzadt a legénység. Hiába kiabál a főhadnagy, a hadnagy meg a tiszthelyettes:

— Lesz lépés? Lépést tarts!

A sorok megbomlanak, a század hosszúra elnyúlik, a hátulmaradókat ugyancsak szívre-

hatóan kell buzdítani előre. Ekkor kiadja a kapitány úr a vezényszót:

— Magyar fiúk, előre! Dalolni!

Egyszerre néhány daliásabb alak szalad a század élére. Pár percig sugdolóznak, aztán rákezdí a főhadnagy úr Bonczos borizú, de erős hangon:

Lesz még csendben, lesz még csendben,
 Nagyvárad városa!

Az első strófát csak a magyar fiúk énekelik, a másikat próbálják dúdolni az oláhok is s a harmadiknál hangos énektől harsog a század; lépést tart mind, a sorok zárkóztak, a rosszkedv eltűnt és — az oláh fiú megszereti és megtanulja a magyar dalt, melynek ilyen csodás hatása van. Mire a városhoz érnek, akár még egy »egzerczérozást« kiállanak, ha nem hívná őket olyan biztatóan a kaszárnyába a párolgó »menázi.«

Énekelnek bakáink minden létező magyar dalt; van azonfelül nekik néhány speciális bakanótájuk, a melyeket bizony czibilek számára itt-ott kommentálni kell. Ezeket a kaszárnyában tanítja meg a baka s a mint kikerül onnan, el is felejt; de egyik újoncznemzedék pontosan átadja a másiknak.

Némelyik e dalok közül megjelent már nyomtatásban. Most pedig lapunk munkatársa, Krüger Aladár ügyvédjelölt összeszedte az önkéntes korában feljegyzett bakanótákat s hangjegyekkel ellátva, kiadta az *Ethnographia*-

ban. Csak azok vannak e gyűjteményben, melyeknek dallama is, szövege is katonáktól került ki s a melyeket a 37. ezredben énekelni szoktak. A dalok szövegét mi is itt közöljük egész terjedelmében:

1.

Lesz még csendben, lesz még csendben Nagyvárad-
 [városa!

Elmennek az öreg bakák hosszú szabadságra¹
 Nyitva van a kintinajtó, muzsika szól benne,
 Elmennek az öreg csontok² mink maradunk
 [benne.

Nagyváradi nagyváradi bakakaszárnyára
 Rászállott egy bús gerlicze kesereg bujába
 Jobb szárnyával, bal szárnyával csak azt veregeti:
 Volt szeretóm, de már nincsen, el kell felejtetni.

Este van már késő este, berukkolunk végre
 Levelem van a nagy fehér asztalra letéve
 Szomorúan olvasgatom, tudom, mi van benne
 Volt szeretóm tizenhárom, nem maradt hű egy se.

2.

Napos káplár avizái
 Napos káplár avizál kirukkolni³

1. A kik a harmadik évet is leszolgálva a tartalékba lépnek.

2. Öreg csont, öreg baka, öreg fattyu: a második és harmadéves bakák, ellentétben az újonczsal.

3. A napi szolgálatnál minden századnál beosztott altiszt kötelessége a legénységet minden tennivalójáról, étkezési, fölkelési, kirukkolási stb. időről idejekorán értesíteni; ezek az »avizálások.«

térni és új kerekeket tenni a még mindig igen jó gépezetbe.

Vigyázzunk, mert azt a mi alkotmányos gépezetünket a történelem hajlja s ha valaki kontár kézzel a kerekek közé kapkod, bizony magukkal rántják s kerülhetlenül összemorzsolják azt a kerekeket.

A történelmi fejlődés nem az uralkodói »szabad akaratok« és a pillanatnyi népszeszély játékszere.

K. A.

Az inkompatibilitás revíziója.

E hó elsejére volt bejelentve, hogy az inkompatibilitási bizottság megkezdte a revizionális javaslat tárgyalását. Még is kezdték, de lassan haladnak a munkával, nehezen tudnak határozatképes számban összejönni, most pedig a bizottság elnöke nincs a fővárosban. Pedig érdekes dolgok kerültek a bizottság elé. Egyiket *Olay* Lajos vetette a felszínre, ki a bizottság pénteki ülésén azzal a szenzációs leleplezéssel állott elő, hogy annak idején, mikor *Polyák* Béla képviselő s a waggonkölesönző részvénytársaság elnöke ellen összeférhetlenséget jelentettek be, a bejelentés elintézése körül történt valami, a mit — ha későn is — szóvá kell tenni. *Olay* szerint *Polyák* Béla összeférhetlenségi ügyében még a bizottság kormánypárti tagjai is a mandátum megsemmisítése mellett voltak s föl is mentek báró *Bánffy* Dezső akkori miniszterelnökhöz, hogy nyugodjék bele *Polyák* Béla elmarasztalásába. Báró *Bánffy* azonban *Olay* szerint tiltakozott az összeférhetlenség kimondása ellen, mert *Polyák* Béla ötvenhatezer forintot költött választására s ezt abban a tudatban tette, hogy mandátumát nem fogják megsemmisíteni.

Ezt az ügyet a parlament nyílt ülésén fogják szóvá tenni, valószínűleg maga a bizottság elnöke fog nyilatkozni.

Még több dolgot ad a bizottságnak az a külön indítvány, melyet *Hollo* Lajos terjesztett elő s a melyet az érdemleges tárgyalás előtt dhajt ott megvitattatni. Az indítvány az összeférhetlenségi törvénybe kívánja fölvenni hogy: a képviselő gazdasági intézeteknél csak olyan

állást foglalhat el, mely szakismereteivel s élethivatásával szorosan összefügg; nem fogadhat el a kormány, vagy korona kinevezésétől függő semmi hivatalt, jövedelmet, rendjelet; inkompatibilis, ha a kormánytól kap, vagy a kormánynak ad pénzt választási czélokra. Ezt az indítvány különben is 2—5 évig terjedő börtönnel kívánja büntetni.

Károlyi István toasztja és a Tiszák.

A Nemzeti Kaszinó vasárnapi Széchenyilakomáján *Beöthy* Akos nagy hatású beszéde után *Károlyi* István gróf emelkedett szellemű beszédet mondott VII. Edvárd angol királyra, ki annak idejében vig napokat töltött a kaszinóban.

Feltűnést keltett ez a beszéd, mert a régi hagyományos szokás szerint a Széchenyilakomán csak egy áldomás szokott elhangzani, melyet kezében a Széchenyi-serleggel a kijelölt szónok tart. De *Károlyi* beszédét indokolja az alkalom maga.

Azonban más feltűnést keltő dolog is történt, mit a *Magyarország* így ad elő:

»A mi más feltűnt, az az volt, hogy gróf *Károlyi* Istvánnak az angol királyra mondott pohárköszöntője után többen, ezek közt *Tisza* Kálmán és *Tisza* István gróf *ülve maradtak*, a mi aztán ebben a kényes és érzékeny társaságban sok szóbeszédre és élénk kiszinezésre adott alkalmat.

Mindenki tudta, hogy ez *Károlyi* István gróf elleni demonstráció akart lenni, de mivel ezt az alkalmat használták fel: a puska hátrafelé sült el, mert a társaság meglehetősen egyhangúsággal a bécsi Reichsrath azon alakjairól beszélt, a kik *Viktória* királyné ellen demonstráltak.

Kevesebb a kivándorló.

Egy szomorú apa sóhajtott föl egyszer így:

— Hála Isten a családomban már nem halnak a gyerekek!

Mikor megkérdezték tőle, hogy mi adja a szájába ezt a keserű fohászkodást, megmagyarázta a dolgot.

— Hat gyermekem volt. Mind a hatot elvitte a kanyaró. Most már egy sincs, hát nem hal meg senki.

Erre a mintára sóhajthat az ember, mikor az Amerikába kivándorló magyarokról beszél. Szepesmegye alispáni hivatala konstatálja, hogy a kivándorlók száma az idén hátszázötvennel apadt. Ezt a szomorú sóhajást teljesen megmagyarázza az, hogy Magyarában és a Poprád völgyében egyes községek annyira elhagyottak és néptelenek lettek már, hogy nincs senki, a ki kivándorolhatna. Az utolsó három évben ezen a vidéken tizezernél több utlevelet adtak ki s ha hozzávesszük azokat is, akik utlevél nélkül hagyták el az országot, a kivándorlók számát túlzás veszélye nélkül tizenöt-ezerre lehet becsülni.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 5.

Elnök: *Dániel* Gábor.

Napirend előtt: *Rudnyánszky* Béla: Az összeférhetlenségi bizottság elnökének távollétében kéri a Ház elnökét, a bizottság ülésében történekekről beszámolni. A bizottságban *Olay* Lajos egy esetet hozott fel, melyet a lapok *Bánffy* személyével hoztak szoros összefüggésbe, — kijelenti, hogy az összeférhetlenségi bizottságnak olyan eljárásról, melyet *Olay* említ, tudomása nincs.

Olay elmondta, hogy az esetről azért tett említést, mert argumentumot akart szolgáltatni a kuriai bírásokhoz. Legtávolabbról sem állott a szónok szándékában a bizottság bármely tagját gyanúsítani inkorrekt eljárással. Felemlíti, hogy december 12-én a dolgozók már fölhozta a Ház nyilvános ülésén s akkor az inkompatibilis bizottság elnöke, *Apáthy* Péter, noha felszóllalt, erről egy szót sem említett. Ismert dolog, hogy egy kormánypárti képviselő 200,000 frtot költött választására sezt csak akkor tette, amikor *Bánffy* báró már biztosította, hogy inkompatibilis állását megtarthatja és mandátumát meg nem semmisíti. Ezt tudva a szabadelvű párt akkori vezér presztizsének megvédése szempontjából mondotta ki az említett képviselő kompatibilitását.

Tíz percz mulva kolonéba¹
Tíz percz mulva kolonéba kell állni
Főhadnagy ur komendéroz:
Reksz rit ájl reksz rit ájl²
Nincs jobb ember kapitány úr
Nincs jobb ember kapitány úr Vaskónáll

Kapitány ur kihuzta
Kapitány ur kihuzta már a kardját
Kolonéba állítja
Kolonéba állítja a századját
Kapitány ur kihajlik a
Nyeregből, nyeregből
Még a nap is szebben néz le
Még a nap is szebben néz le az égből.

Este van már öt óra,
Este van már, elmúlt parancskiadás³
Szabad már a bakának,
Szabad már a bakának a sétálás.
Lagos⁴ szíjját köti az ol-
Dalára! dalára!
Lányok, lányok, szobalányok,
A szakácsnék sírva néznek utána.

Este szoktam a bornyom,
Este szoktam a bornyom kipucolni.

¹ Colonne: oszlop.
² Rechts richt' euch! Jöbbrá igazodj!
³ Es te a napi parancs felolvasása. Ezzel végződik a napi rendes foglalkozás.
⁴ Lakkos.

Reggelig tart a körmét,
Reggelig tart a körmét lenyiszálni.
Csákóm sasa ragyog, mint a
Napsugár, napsugár,
Nem is baka, nem is lány
Nem is baka, ki a lányokhoz nem jár.

3.

Kis kertemben fülemile,
Fülemile mindig csak azt dalolja:
Nem soká kiszabadulok
Nem soká kiszabadulok csuhajja!
Várjál kis lány, ha lehet,
Kitöltöm a kicsi időmet.
Két év elmúlt csak egy maradt,
Abból is csak hat kis hónap van hátra!

Kis kertemben van egy rózsa
Melynek neve tubarózsa, csuhajja!
Kis kertemben van egy rózsa,
Melynek neve tubarózsa, csuhajja!
Le is szakasztottam én
El is, el is hervasztottam én
Hervadt rózsa, tuba rózsa
Már az anyém úgy se lesz te soha!

¹ Ezt a sort mindenki a saját idejének megfelelően variálja. Az időhöz azonban mindig odateszik a kicsi jelzőt; a ma bevonult újoncz azzal vigasztalja magát, hogy hiszen csak három kicsi év az egész, épp úgy, mint az »öreg csont« a kineképpen egy kis hónapja van hátra.

Harangoznak a toronyba,
Nem megyünk mi a templomba, csuhajja!
Harangoznak a toronyba,
Nem megyünk mi a templomba, csuhajja.
Ne tarts minket pogánynak,
Nípcsen a bakának vasárnap
Soha sem volt de nem is lesz,
Soha sem volt a bakának vasárnap.

4.

Minden baka tartson három szeretőt.
Gefrájteré hordjon czugos cipellőt.
Kápláré az asszony, fűreré kisasszony, de az ör-
[mester:

Itt valamelyik jó hangu fiu torkaszakadtából ordítja, hogy: *Genwehr heraus!* s aztán jön a nóta vége:

Éljen csendben rendben feleségével.

5.

Sej, haj, minek a fecskének az a hosszú nyár.
Nem is baka a ki lányokhoz nem jár,
Lám én csak egy barna kis lányhoz jártam,
Sej, haj, a váradi girbe-görbe határban!

6.

Százados ur ha bemegyek
Írószobájába,
Megnézem a büntetésem
Asztalfőkjába.

Rudnyánszky és Olay ismételt pár szónyi megjegyzése után:

Fizetett hivatal.

Rakovszky István: A házszabályok 161. §. alapján szólal fel. Az eset maga indiskréció mellett került ki a bizottságból a nyilvánosságra. A bizottságban Olay Lajos bizalmasan mondta el az esetet, s éppen a kormánypárti, bizottsági tagok faggatására mondta meg bizalmasan, hogy illető képviselők X. és Y! Hogy pedig ez még is nyilvánosságra került, kijelenti, hogy tapasztalta, hogy a bizottságba külön fizetett országgyűlési képviselők járnak be mint hírlapírók, kívánatosnak mondja, ha már nyílvánosságra kerülnek ki a bizottság ülései legyen ott helyük az összes sajtó embereinek. (Helyeslés.) Tudja már mindenki, hogy a szóban forgó összeférhetlen képviselő, **Polyák Béla**, kit Bánffy protegál. S ez igen is úgy van, a mint azt Olay Lajos kijelentette s visszautasítja Rudnyánszky védelmét, melylyel a bizottságot védi, mert ez nem bíróság, de megfizetett hivatal. (Zaj jobbfelől.)

Olay Lajos: Személyes kérdésben kijelenti, hogy mikor a lapok az ügy közlését kérték, ő azt megengedte. — Hozzáteszi, hogy ő ezzel a hazának s a Ház méltóságának kíván szolgálni s így távol áll a személyeskedéstől s visszautasítja azt az állítást, mintha ez személyes hajszája volna.

Rudnyánszky Béla: Rakovszky a bizottságot úgy támadta, hogy újra kénytelen felszólalni. Az igazság érdekében fenn tartja Rakovszkyval szemben állításait. Ha bebizonyítja, hogy igenis tudja kik azok, kik a bizottság utasítására Bánffynál jártak, úgy visszavonja e tárgyban tett összes kijelentéseit. De fentartja azt, hogy senkit e tárgyban a bizottság ki nem küldött s visszautasítja Rakovszky hangját s e tekintetben mindig rendelkezésére áll.

Rakovszky István: Viczinálista!

Rudnyánszky Béla: Nem engedem, hogy kijelentéseimet bár mily formában befolyásolják s nem engedem azt sem a mostani sem a volt minisztereinkkel szemben sem.

Rakovszky István: A bizottság nem mint bíróság, de mint egy párt megbizottja járt el, mert hisz **Hegedüs** kereskedelmi miniszter maga is kijelentette, hogy szerződéses viszonyban áll a waggonkölesönző társasággal. (Ugy van.)

Csilrés-csavarás.

Rudnyánszky Béla: Rakovszky nem ösmeri tisztán a helyzetet s ép azért nem is mondhat véleményt. Ő is tud a fennálló szerződésről, de az nem szerződés, de rövid lejáratu bérlet, a mi egész más természetű, mint a szerződés.

Lakatos Miklós: Csűrni, csavarni lehet!

Rudnyánszky Béla: A bizottság indoklása, a szerződésre vonatkozólag, hogy mennyire áll meg jogi szempontból, megítélni nem hivatott. Az anyagi érdek közbejártását visszautasítja. (Zaj.) Meg van győződve róla, hogy a bizottság pártatlanul járt el.

Ugron Gábor (Zaj): Rudnyánszky kijelentésében teljes határozottsággal állítja, hogy a bizottság senkinek oly megbízást nem adott, hogy Bánffy báró tanácsát e kérdésben kitudja, s ily nemű utasításról sem tud. E kettő között t. Ház más van, mely arra enged következtetni, ha igenis nem küldött ki a bizottság ilyet, de megtehetette bárki más saját jószántából. Ha azt állíthatja, akkor tisztázva áll a helyzet. Mert hisz ha saját esetemet nézem, ott is ily dolgok fordultak elő. (Zaj.)

Rudnyánszky Béla: Ugronnal szemben kijelenti, hogy az összes tagok nevében nem szólhat, de maga részéről kijelenti, hogy ily küldetésben s ügyben soha el nem járt. Tudja, mi a képviselői kötelessége, s azt hiszi, jóniszeműleg járt el.

Mohay Sándor: Ugron Gábor Olay vádját a bizottsági tagokra hárítja. Ő maga személyében kijelenti, hogy ily küldetésről nem tud, ő maga ilyenben részt nem vett. Nem vett részt még az érdemleges gyűlésen sem, mert akkor beteg volt.

Ezután áttérnek a napirendre.

A földmivelésügyi vita.

Molnár Jenő helyesli a miniszter agrárpolitikáját, de nem helyesli az egész politikai rendszert s ezért nem szavazza meg a költségvetést. Sok bajt sorol elő, s ezeknek orvoslását sürgeti.

Manassze György: Beszél a gazdasági termékek és szarvasmarhák ki- és beviteléről. Majd áttér a lótenyésztésre, a mi viszonyaink között óriási mértékben lehetne emelni a magyar lótenyésztést, mert nincs Európában állam, melynek akkora méntelep-intézménye volna, mint Magyarországnak. Lótenyésztésünknek nagy

hibája a kanczáknak hibás nevelése. És hogy az átöröklött bajokon segítsünk, szükségesnek tartaná, ha oda törekednénk, hogy rossz méneket ne használjuk. A lóanyag kipróbálásának legjobb eszközeül a lóversenyt tartja. Hogy a lóanyag nálunk olyan olcsó, az magyarázatát abban leli, hogy nálunk nincs lókereskedelem. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Öt perc szünet.

Farkas József: Sürgeti a földmivelés felújítását. Eltörleendőnek tartja a papir-buza vásárlását, s azt, hogy a buza árát a bőrre határozza meg. A lóankétten részt vettek, olyanok, kik nem értenek hozzá, s így nem lehet azt aktuálisnak elfogadni. Agrár politikát kér. A költségvetést nem fogadja el.

Lás Gyula: Osztya Farkas nézetét a papir-buza dolgában. Mint a lóankét tagja, annak álláspontját védi.

Szalay Károly: A földmivelésre fontosnak tartja az oktatást. Nyers termékünknek piacot kér.

Az osztrák trónbeszéd és a sajtó.

Az összes osztrák lapok a trónbeszédre foglalkoznak.

Erre vonatkozólag a következő bécsi táviratokat vettük:

A trónbeszédéről írva azt mondja a Fremdenblatt, hogy a nemzetiségi viszálynak törvényes utra terelése a parlamentarizmusnak nagy vívmánya, a melyben különösen a németek által mindenkor képviselt elv jut elismerésre.

A Neue Freie Presse rokonszenvesen fogadja az alkotmányra való meleg, hatásos emlékeztetést, de úgy találja, hogy hiányzik e trónbeszédben valami, a mi körül a kétségtelenül dolgozni akaró képviselőházi többség tömörülhetne.

A Neues Wiener Tagblatt a trónbeszéd szintelen határozatlanságát kifogásolja. Különösen sokféle kép magyarázható a nemzetiségi kérdés megoldásáról szóló passzus. Másrészt azonban igaz, hogy az alkotmányos intézmények áldásairól soha sem emlékeztek meg olyan színesen, mint ez a trónbeszéd.

A Vaterland azt mondja: A trónbeszéd szerencsésen kerül mindent, a mi a napirenden lévő konfliktusokat kiélelhetné és igyekszik a pártoknak megkönnyíteni, hogy a parlamentarizmus talajára lépjenek.

A Deutsches Volksblatt nagyon értékesnek találja azt a passzust, a mely az obstrukció ellen irányul és azt, a mely a nyelvkérdés törvényes szabályozásáról szól.

A Deutsche Zeitung nagyon tartalmaznak találja a trónbeszédet. Ha a német pártokban meg van a jóakarát — ugymond — meg lehetnek elégedve a trónbeszédrel.

A Neues Wiener Journal azt írja: A parlament a legfelsőbb helyről lelkére kötött felelősség nyomása alatt kénytelen lesz dolgozni, ha pedig nem tenné, föloldja az államot felelőssége alól.

A Reichswehr azt mondja, hogy a trónbeszéd apelláció, a melynek komolysága és világossága elől senki sem zárkozhatik el.

Az Arbeiterzeitung azt mondja, hogy különösen a parlament fontosságának elismerésével hat, a mely benne kifejezésre jut.

Az Oesterreichische Volkszeitung azt írja: A trónbeszédnek azt a fölszólítását, hogy a parlament dolgozzék, a hallgatóság a legnagyobb tetszéssel fogadta.

A Wiener Tagblatt szerint a trónbeszéd sulypontja az alkotmány rendkívül előkelő és hatásos hangsúlyozásában van.

Százados ur, kérem szépen,
Engedje el büntetésemet,
Engedjen el szabadságra
Ölelni kedvesemet.

Korán reggel ha felkelek
Felnézek a polczomra¹
Szárak komisz, rozsdás csákó,
Rongyos ruha van rajta.
Szárak komisz, rozsdás csákó,
Ott hever már van kilencz napja,
Jaj Istenem, jaj Istenem,
Beh árva a katoná!

Ha bémegek, ha bémegyek
Az ájnczelbe tiz napra²
Pipát, dohányt, cigarettát
Teszek a próczáklimba³
Örmester ur, a vén Andor⁴
Kegyetlenül meg is vizitál
Pipát, dohányt, cigarettát
Próczáklimba megtalál.

¹ Az ágyak fölött polcz van, melyen a baka az egyenruháját, a csákót s a kenyeret (= komisz, prófunt) tartja.

² Einzel-Arest: magán elzárás; egyik legszigorubb büntetési nem.

³ Brotsack: kenyérsák; kirukkolásnál ebben van a kenyér, dohány, pipa, evőeszköz stb.

⁴ Andor: öreg örmester a 37. ezrednél, most már csak az »árestánczok«-ra szokott felügyelni; ez az öreg hivatala.

7.

Már ezután egy élem világom:
Extra sapkám jobb szememre vágom
Extra sapkám jobb szememre vágom
Csak a szabadságos kis könyvemet várom.

Már ezután éjszaka nem járok
Mert elfognak engem a zsandárok
Betesznek a tömlöcz fenekére
Ugyan kis angyalom, jutok-e eszedbe?

Lányok, lányok, nagyváradi lányok
Regruta szeretőt ne tartsatok
A regrutát viszik katonának
Tik meg lányok maradtok árvának.

Lányok, lányok, nagyváradi lányok!
Öreg baka szeretőt tartsatok
Öreg baka kitölti idejét
Elveszi a régi szeretőjét.

Az Extrablatt azt hiszi, hogy a trónbeszéd nem fogja eltéveszteni a hatását.

Az Ostdeutsche Rundschau azt mondja, hogy ennyi jó szándékot még egy miniszterium sem fejezett ki a trónbeszédben, de a bejelentett tervek megvalósítása a rendes parlamenti viszonyok helyreállításától és a nemzetiségi kérdések háttérbe szorításától függ, e tekintetben pedig kétségei vannak a nevezett lapnak. Azt szerette volna, ha a trónbeszéd egész világosan visszatartja a csehek államjogi törekvéseit.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Febr. 6. A kath. kör vál. ülése este fél 6 órakor.

* **A főkapitányi állás betöltése.** Mint már említettük, *Rimler* Károly volt főkapitány letette a főjegyzői esküt s pár nap múlva elfoglalja új hivatalát. A hivatalos helyiségét most rendezik. Dr. *Bulyovszky* József polgármester tegnap tett előterjesztést a tanácsnak, hogy a megüresedett főkapitányi állás betöltése szükségessé vált. A tanács átiratot intéz dr. *Beöthy* László főispánhoz s kéri, hogy a megüresedett főkapitányi állás betöltése iránt mielőbb intézkedni sziveskedjék.

* **Adónegyed.** A városi adóhivatalnál most vannak folyamatban az első negyedévi befizetések. Százával keresik fel naponként az adóhivatalt, hogy kamat nélkül befizethessék adójukat. A negyed e hó tizenötödikéig tart s márczius elsején megkezdődnek a végrehajtások és árverezések.

* **Vilma királynő esküvője.** Hágából táviratozzák: Vilma királynő férjhezmenésének ünnepeit tegnap kezdődtek meg egy szerezéssel, a melyet három egyesület rendezett és a város fényes kivilágításával. A palota előtti téren előadott dalokat nagy néptömeg hallgatta, élénk lelkesedéssel. A királynő köszönetet mondott a rendezőségnek. Később a királynő jegyese és az anyakirályné társaságában séta-kocsizást tett a fényesen díszített és kivilágított városban. A hol a királynő megjelent, a lakosság mindenütt lelkes örömmel tüntetett mellette.

* **A honvédelmi miniszter állapota.** Széll Kálmán miniszterelnök, aki eddig naponként megjelent a Herczel-féle szanatóriumban, hogy báró Fejérváry Géza miniszter állapotáról tudomást szerezzen, a rekonvalescenszt a rajta végzett műtét óta eddig még nem láthatta. Tegnap pedig a honvédelmi miniszter azt a kívánságát fejezte ki, hogy a miniszterelnök látogatná meg. A miniszterelnök sietett e kívánságnak eleget tenni és meglátogatta a lábadozó beteget. A miniszterelnök Fejérváry bárót a legjobb hangulatban és örvendetesen jó szinben találta. A rekonvalescens már rendszeren étkezik és reményteljes örömmel néz eléje nemsokára bekövetkezendő felgyógyulásának. Az önfeláldozó ápolásban, amelyben Herczel tanár és szanatóriumnak orvosi személyzete részesítik, osztoznak a betegnek leányai és fia is. Természetes, hogy a miniszter állapota az örvendetes javulás dacára még mindig a legnagyobb kiméletet igényli, és ezért a miniszterelnök mai látogatása, mely csakis a beteg kívánságára történt, kivételesnek tekintendő. Más látogatót egyelőre egyáltalán nem bocsátanak a miniszterhez.

* **A tartalékosok beszállásolása.** Kellemtelen teherként nehezül minden évben ősszel és tavasszal Nagyvárad háztulajdonosaira a gyakorlatra bevonuló katonaság elszállásolása. A város már akként akart ezen segíteni, hogy a beszállásolások megváltásáért fizetendő ösz-

szegekből alapot képez s idővel ebből képes lesz a beszállásolásra szükséges barakkokat kiépíteni. A törvény előírja, hogy az átvonuló csapatok részére köteles szállásról gondoskodni a város, azonban a katonai és honvéd parancsnokságok a két hónapi kiképzésre bevonuló póttartalékosokat is a város polgárainál szállásoltatja el, holott ezek rendes állandó jellegű csapatok, csupán szolgálati idejük rövidebb. Abból az alkalomból, hogy úgy a fő-utcai honvéd laktanya, mint a Füzesei szükség laktanya nem sokára kiürül, a városi tanács elhatározta, miként írjon fel a város a honvédelmi miniszterhez és kérje, hogy a két laktanya közül valamelyiket továbbra is tartsa fent a katonaság a póttartalékosok elhelyezésére. Így a polgárság megmenekülne a jogtalan zaklatástól.

* **Halálos ítélet.** A brünni esküdtbíró tegnap kötélhalálra ítélte Pavlicék Ferencz földművest, aki Hamernak Ferencz városi csősz agyonlőtte.

* **Becsémpészik magyar gyártmány gyánánt.** A kereskedelemügyi miniszter leiratban tudatta Nagyvárad városával, hogy valami Pekarek & Co osztrák, bécsi szeszgyáros cég furfangos módon akarja belopni Magyarországra az ő rumkészletét. Hogy a közönség megtévedjen s azt higgye, hogy valami pártolásra méltó magyarországi rumról van szó, összes üvegjein ezt a felírást alkalmazza: „*Emke-rum*.” A miniszter arra hívja fel a hatóság figyelmét, hogy az olyanok ellen, akik ilyen rumot árulnak, a megtorló eljárást tegyék folyamatba. A városi tanács utasította az iparhatóságot és a rendőrséget, hogy a becsémpészett rumot kobozza el s az elárusítókat büntesse meg.

* **Kinevezés.** A nagyvárad kir. főügyész *Domanak* Pál igazolványos őrmestert irnokká nevezte ki a gyulai kir. ügyészséghez.

* **A villamos építése késik.** A villamos vasut ügye ismét megakadt, dacára a miniszteri ígéretnek, hogy most már mi sem fogja késleltetni az építés megkezdését. A városi tanács értesítésére, hogy a 252,000 korona összeg helyett egyelőre megelégszik a város az összeg 5%-os kamatával, ha a Forgalmi Bank kezességét vállal az összegért, még semmi válasz nem érkezett. Az engedély okirattal pedig a miniszter késedelmezik. A polgármester javaslatára a tanács elhatározta, hogy az engedély-okmány kiadását megsürgetik. Ha ez meglesz, felszólítják a vállalatot, hogy 8 nap alatt fizesse be a városi pénztárba a 252,000 koronát, vagy mutassa be a Forgalmi Bank jóvállási nyilatkozatát.

* **Felülfizetések.** A nagyvárad kir. kör. vasárnapi bálja alkalmából a már közlötöken kívül még felülfizettek: Weidlich István 6 kor., Steinberger Ferencz kanonok 6 koronát és Makay József 4 koronát.

* **Az első hivatalos telefonozás.** Most nyílt meg a biharmegyei távbeszélő hálózat, a mely a vármegye járási székhelyeit egyenes és gyors összeköttetésbe hozta Nagyváraddal. *Rednik* Gábor vaskóhi főszolgabíró első sorban is *Szunyogh* Péter alispánt üdvözölte. Köszönetet mondott a dróton azért, hogy a hálózat kiépítésével a vármegye leghatárszélibb járását és központját is oly közel hozta a megye szívével. Kéri, hogy a közigazgatás javítására, gyorsítására irányuló intézkedéseit most már esetleg az új forgalmi eszközön közölje.

* **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Mélyen szomorodott szívvel értesítjük kedves rokonainkat és ismerőseinket, hogy a legjobb férj, apa és rokon *Guttman* Mór f. hó 5-én azaz kedden délelőtt 11 órakor életének

76. boldog házasságának 40-ik évében hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A drága halott földi maradványai csütörtökön délelőtt 10 órakor fognak N.-Pecze-utca 243. sz. háznál levő lakásáról az izr. vallás szertartásai szerint a központi temetőben az örök nyugalomnak átadatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívottak. Nagyvárad, 1901. február 5. Özv. *Steinfeld* Antalné, anyósa. *Gesztesi* Mihály, *Heusler*né *Gesztesi* Janka, *Gesztesi* Ödön, *Gesztesi* Gizella, gyermekei. Özv. *Guttman* Mórné szül. *Steinfeld* Berta, az elhunyt özvegye. *Gesztesi* Mihályné, szül. *Duschnitz* Birike, menyje. *Heusler* Vilmos, veje. *Gesztesi* Szerafina, *Heusler* Laczika, *Heusler* Erzsike, Özv. dr. *Gesztesi* Józsefné, sógornője és gyermekei. *Gesztesy* Géza és neje, *Lublin* Hugóné szül. *Gesztesy* Olga. *Gesztesy* Richard, *Gesztesy* Tivadar, *Guttman* Fülöp unokaöccse.

* **A népszámlálás eredménye.** A vidéki városok és községek népességének szaporodásáról ma a következő adatokat kaptuk:

	lakossága	szaporodás
Lajosmizse	10,019	2458
Beregszász	9534	1456
Szamosfalva	1643	314
Orsova	4878	1314
Rózsahegy	8051	1172
Liptó-Szt. Miklós	3011	71
Vichodna	2040	146
Nagykát	7662	1634
Tura	4815	382
Dunabogdány	2932	130
Csepel	4568	2336
Balmazújváros	11,308	1046

* **Feltűnő öngyilkosság.** A közeli *Szt.-András* községből jelenti levelezőnk, hogy ott tegnap reggel a község közbecsülésnek örvendő bírja *Vigyikán* Tógyer házában egy forgópisztolyal föbe lőtte magát s rögtön meghalt. A tett indító okát nem is sejtik. *Vigyikán* látszólag pontos kötelességtudó ember volt s a község házában is csak most jöttek némi rendetlenségnek a nyomára. Mint beavatottak híresztelik, a bíró több évről nem vezetett számadást, a mit elég könnyelműen elnéztek a hivatottak, és most, hogy a p. ü. számtiszt átvizsgálás végett a községben meg akart jelenni, a bíró megijedt és így követte el a szerűs kertben az öngyilkosságot. Némelyek szerint az is kétségbe ejtette, hogy több községbeli embernek tartozott apróbb összegekkel és azokat nem fizette vissza. E miatt elégtelenség kezdett ellene kitörni. Így gondolta tehát a kétes helyzetből a kiszabadulást! A XX. század erősen veti árnyékát előre!

* **Árverés Papp Bélánál.** Mint Szatmáról írják, a szerencsétlen véget ért szatmári földbirtokosnak ismét egy újabb ingatlana felett ütök meg e hó 11-én, hétfőn a dobót. Az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság ugyanis Papp Béla 16.940 korona tartozása fejében elárvereztetti batizi birtokát. Az árverés délelőtt kilenc órakor lesz.

* **Ismét szurony.** Hans Ferencz közshadseregbeli baka az ujaradi bálon összeveszett Berg Ferencz szijgyártóval és szuronyával vesélyesen összeszurkálta. A baka saját tettétől annyira megijedt, hogy a büntetéstől való félelmében felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már halva volt.

* **Kiskereskedők hangversenye.** A kiskereskedők társulata az idén ismét rendez hangversenyt. A tavalyi szép siker után remélhető, hogy az idei is jól fog sikerülni. A határ-időt *márczius 2-ára* tűzték ki s a hangverseny műsorának betöltésére több jeles közreműködőt kérnek fel, úgy hogy az szellemi élvezet tekintetében is sikeresnek ígérkezik. A műsört közelebb közölni fogjuk.

* **Képkisorsolás.** Az *Etsedy* Albert által festett képet *Liló* Ella kisasszony nyerte.

EGYESÜLETEK

A kath. kör választmányi ülése. A nagyváradi kath. kör választmánya ma, február hó 6-án este fél 6 órakor ülést tart.

IRODALOM.

A katolikus hitvédelmi folyóirat januári száma következő tartalommal jelent meg: 1. Munkások lelki gyakorlatai. — Irta: Dr. Prohászka Ottokár. 2. Adósságcsinálás. Irta: Herbst József 3. Csalódások az autonómia körül. Irta: Dr.—T. 4. Megtértek Csarnoka. Szunyogh Anna Mária. — Dr. Bikkell Gusztáv. Szent kereszt. 5. Külföldi Szemle. A szerzetes-társulatoktól szóló törvényjavaslat és Franciaország sorsa. A német protestantizmus harca a katolicizmus ellen. A német protestantizmus újabb mozgalma a hitélet elevenítésére. Irta: Dr. Andor György. 6. Protestáns Szemle. I. Előfizetési felhívás. — Egyháztársadalmi szervezkedés. Irta: Pilisi. 7. Krónikás. Deczember 18-tól január 17-ig. Irja: Ifju Sámbar. 8. Irodalom. Clericus F., Zannt. Ö. A katolikus gyermeknevelés tizparancsolta. Ism.: Keményfy K. D. — Czike Imre: Felhőmesék. Bkldt. — Bolo H. S. J. — Dugovich Imre: A keresztény házasság eszménye. Ism.: Tagmár. — Dr. Funk F. X.: Cas Testament unseres Herrn und die verwandten Schriften. Ism.: T—k. 9. Vegyesek. 10. A Heczekkáplán. Irta: Bolanden Konrad. Fordította: * *. 1 iv. Megjelenik minden hó 15-ike után. Szerkesztik T. Pelikán Krizsó Keményfy K. Dániel, főmunkatárs Fülöpp István. Előfizetési ára: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. kerület, Csömöri-ut 32. szám.

A Magyar Könyvtár-nak most jelent meg januári sorozata, mely ismét hat számmal gyarapítja e gyűjteményt. Köztük van Ambrus Zoltán Árnyékalakok című novella kötet, a 205. szám, melynek gyönygszeme A gerolsteini nagyhercegnő című elbeszélés. Modern elbeszélőt mutat be a 206. szám is, a mely Kazár Emil néhány értékes művét gyűjti koszoruba. A 202. szám Kisfaludy Károly három örökéletű, pompás kis szindarabját teszi a nagyközönség számára hozzáférhetővé; ezek: a Mátyás daék, a hűség próbája és Szilágyi Mihály szabadulása. Ezt a füzetet Bánóczy József rendezte sajtó alá. A külföldi elbeszélő irodalmat Dickens három szép elbeszélése képviseli a Vázlatok című kötetből. A nagy író erőteljes, markáns stílusát a fordítók G. Pogány Irma és Pogány Margit nagy szerencsével tudták visszaadni.

A 201. szám Cornelius Nepos életrajzaiból közli a legfontosabbakat dr. Székely István jeles fordításában, bevezetésével és jegyzeteivel. A 203. szám színmű: Eugène Brieux: A bölcső című háromfelvonásos drámája, a mely a Nemzeti Színházban csak nem régiben aratott nagy sikert, s most kerül sorra a vidéki színpadokon. Fordította Gábor Ignác. A »M. K.« legközelebb bocsátja ki képes katalógusát, mely a teljes lajstromon kívül a benne szereplő írók arcképét is közli. Ezt a lajstromot is ingyen küldi szét a Wodianer F. és Fiai-féle könyvkiadóhivatal (Budapest, Andrassy-ut. 21.), mely a 206 számot részletfizetésre is szállítja.

ZENE ES MŰVESZET.

A „Zenélő Magyarország“ zongora és hegedű zeneműfolyóirat febr. 1-3-ik füzeté igen érdekes tartalommal jelent meg. A mindennél kedvelt zeneműfolyóirat e száma tartalmazza a következő darabokat: I. Ábrányi Kornél »Hallod-e te kis lány« magyar dalt. II. Lengyel Miska Mazzantini Luizi »Valse Moulinet«, Danse de Patineurs Uj korecsolya tánczat. III. Griog Edvard »Berceuse« salon darabját, Minden száma hasonló gazdag tartalommal je-

lenik meg a »Zenélő Magyarországnak.« Évenként 24 füzet 10—10 oldal hangjegy tartalommal a legjobban megválasztott kiváló sikerű ujdonságokból összeállítva, 242 oldal tartalomért 12 korona, félévre 12 füzet 120 oldalért 6 korona és negyedévenként 6 füzetért 3 korona az előfizetés. Előfizethetni az 1901. évi VIII. évfolyamra a »Zenélő Magyarország« (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest, VI. Csengery-u. 62., honnan megismerésre mutatvány füzetet 60 fillér beküldése ellenében küldenek.

Igazságszolgáltatás.

Krivány végtárgyalása.

Az aradi törvényszék nagy esküdtszéki termében tegnapelőtt kezdtek tárgyalni Krivány Jánosnak, az aradi árvapénztár sikkasztójának bűnügyét.

A tárgyalás iránt óriási érdeklődés mutatkozik és a terem zsufolásig meg telt hallgatósággal. A törvényszék elnöke Földes János, a vádlott védője dr. Nemes Zsigmond; Krivány mostohaleányának képviseletében, ki a vizsgálat során fenytő zárlattal lefoglalt 11,000 forintos takarékpénztári könyvét követeli, Barabás Béla orsz. képviselő jelent meg.

Krivány a börtönörré támaszkodva jött be a terembe. Sápadt arcza puffadt, alakja megrokkant, erősen meglátszik rajta gyógyíthatatlan baja, a hátgerincsorvadás. Védelme csak e szavakból áll, nem tudom, nem emlékszem. Mikor az elnök felszólítja, hogy kezdje vallomását azon, mikor a megye szolgálatába lépett, halk hangon feleli: nem emlékszem; az elnök az intelligenciájára hivatkozik, — nem használ.

Majd az elnök egyenkint felsorolja sikkasztásait, először az Almay-félet. Ezekre vonatkozólag is csak azt mondja: »nem tudom, nem emlékszem.« Még azt sem tudja, mikor ment szabadságra. Azután fölolvasták Kriványnak a vizsgálat során tett vallomásait, amikre szintén nem akart emlékezni. Krivány egyáltalán a hülyét játsza. Krivány kihallgatása után a szakértő adott fölvilágosítást, hogy miképpen jöttek rá, hogy mennyi értékpapírt sikkasztott el a vádlott.

Majd félórai szünet után fölolvasták a bűnpörhöz csatolt iratokat, mire a tárgyalást az elnök délutánra halasztotta. A délutáni tárgyaláson folytatták az iratok felolvasását. Krivány semmire sem akart emlékezni. Nejeinek szökése után küldött levelén, a mely így kezdődik: »Gazember vagyok, becsstelen lettem, bocsássatok meg! Neveld aranyos gyermekeinket különbnek nálam . . .« felismerte saját írását. Estig csak az Almay-ügyre vonatkozó iratokat olvasták fel, mindem említésre méltó momentum nélkül.

A tegnapi tárgyalásról a következő táviratot vettük Aradról:

A Krivány-pör főtárgyalását fokozódó érdeklődéssel hallgatja a közönség. A mai keddi tárgyalás az iratok fölolvásával kezdődött. Az elnök megmutatta Kriváynak a hamisítás palástolása végett kitépelt főkönyvi lapokat.

Krivány nem emlékszik rá, hogy ezeket a lapokat kitépte volna. Ragaszkodik vizsgálati vallomásához.

A védő megállapítani kéri, hogy az 1896. évi árvapénztári zárszámadást a belügyminiszter észrevételezte és a nehezményt Kriványnyal közölték, a mi azért fontos, mert abban a zárszámadásban közel 200,000 frtos összeadási hiba van s ezt a miniszteriumban nem vették észre.

Taszler szakértő azt bizonyítja, hogy a hiba csak látszólagos, mert a tartalékalapot rosszul vezették át.

Arad, febr. 5. (Saj. tud. táv.) Krivány a kihallgatás további tartama alatt állandóan semmire sem akar emlékezni. A tárgyalást ma folytatják.

A siklóli katasztrófa.

Bizonyára élénk emlékezetében van még az olvasóközönségnek az a rémes katasztrófa, a mely a kiállítás évében történt a budai várba vezető gőzsiklón.

A kiállítás megtekintésére jött külföldi hírlapírók tiszteletére Bánffy Dezső báró volt miniszterelnök fényes estélyt adott a miniszterelnöki palotában. Az estélyen megjelent vendégek egy része este 11 óra után eltávozott s a gőzsiklón akart lemenni.

A hegy pályán már beszüntették az üzemeltetést, de a társaság kérésére még egy kocsit indítottak. Alig voltak azonban a meredek pálya közepén, midőn az utasokkal megtelt kocsit lezuhant s a kocsiban ülők kivétel nélkül kisebb-nagyobb mértékben megsérültek.

Legsúlyosabban Prileszky Károly udvari hivatalnok, ki mindkét lábát, és Valero Paul milánói lapszerkesztő, ki pedig jobb karját törte ki. A szerencsétlenül járt utasok polgári per útján kártérítést követeltek sérüléseikért. Prileszky 19 234 koronát kárpótlás címén, ezen felül 17 500 korona évi járadéktól, Valero szintén nagyobb összegű kárpótlást és 6000 korona évi járadékot kért a hegy pályá részvénytársaságtól.

A törvényszék mindkettőjüket elutasította kérelmükkel, azzal az indoklással, hogy a sikló akkor már üzemeltetés alatt volt, s így az időben történt szerencsétlenségekért a részvénytársaság igazgatóságát felelősségre vonni és szavatolásra kötelezni nem lehet. Az ítélet ellen a felperesek felebbeztek és úgy a tábla, mint ma a kir. kuria I. polgári tanácsa, Németh Lajos bíró előadása alapján megállapította a felperesek keresetösségét és a hegy pályá részvénytársaságot kártérítés fizetésére kötelezte.

Czoki bakter! Virágos hangulatban, dalolva ballagott végig Mezőkeresztes főutcáján a múlt nyár egyik holdvilágos estéjén Kolombár Lajos, a falu első legénye. Kissé fölöntött a garatra s széles jókedvében ugyancsak dalolta:

Piros bort ittam az este . . .

A nagy dalolásra elősompolygott a két éjjeli őr, s rászóltak a legényre, hogy csendesebben vigadjon, mert baj lesz!

A legény durczásan visszavágott:

— Czoki bakter! mert megkergettek!

Imigyen szólva kicsavarta az örök kezeiből a botjukat s barátságosan felhívta őket, hogy lóduljanak tovább, mivel különben lesz szaladás.

E miatt került Kolombár Lajos a nagyváradi kir. törvényszék elé, mely bűnösnek mondta ki őt hatóság elleni erőszak vétségében, s 7 napi fogházra ítélte, miben terhelte meg is nyugodott.

TANUGY.

Lópatkolási tanfolyam.

Felhívás Biharmegye gazdaközönségéhez és a községi kovácsmesterekhez.

A nagyméltóságú földmívelésügyi miniszter ur — Nagyvárad székhelylyel — egy ingyenes *lópatkolási tanfolyamot szervez*, melyen a lópatkolás elméleti és gyakorlati oldaláról lesz bemutatva.

Ezen tanfolyam még e hó közepe táján meg fog nyílni és tart ápril hó végeig, vagyis 10 hétig.

Ugy az elméleti, mint a gyakorlati előadások minden héten szombaton délután és reá következő vasárnap délelőtt fog megtartatni.

A bevégzett tanfolyam után mindazok, akik ezen ingyenes tanfolyamot hallgatták s abban gyakorlatilag is részt vettek, egy a magas miniszterium kiküldötté előtt vizsgát tesznek és a vizsga eredményéhez képest igazolványt nyernek.

Ha meggondoljuk, hogy a helytelen, vagy éppen rossz patkolás által hány lónak romlik el a patája s viszont a szabályszerű patkolás által hány rossz pata is jóvá tehető — akkor be kell látnunk ezen újabb intézmény üdvös voltát és készséggel kell megragadnunk az alkalmat, hogy kovácsaink, iparuk ezen fontos ágában — megkívántató elméleti és gyakorlati kiképzését nyerjenek.

Felkérem tehát mindazon birtokos gazdák urakat, kik kovácsaikat ezen tanfolyam alatt, a lópatkolás mesterségében kiképeztetni óhajtják, ebbeli szándékukat — az illető egyén megnevezésével a biharmegyei gazdasági egyesület titkári hivatalához (Nagy Sándor-utca, Elemérház), e hó 15-ig annyival is inkább jelentsék be, minthogy a későbbi bejelentés miatt a tanfolyam hallgatásától eleshetnek.

Ugyancsak felhívom a vidéki, községi kovácsokat is, hogy saját érdekükben a tanfolyamon vegyenek részt.

A tanfolyamra való jelentkezésüket az egyesület titkár hivatala fenti időig elfogadja.

Jelentkezők a tanfolyam megnyitására a titkári hivatal által értesített fognak.

Nagyvárad, 1901. február 6.

Szabó József,
biharmegyei gazd. egyesület elnök.

MULATSAG.

FARSANGI NAPTÁR.

Február 9. Postás bál. (Zöldfa.)

Február 10. A nagyváradai nyomdászok táncestélye a Sasban.

Február 10. A munkás betegsegélyző egyesület mulatsága a Zöldában.

Február 16. Tiszti estély a Ker. Csarnokban.

Febr. 17. Tüzzoltó bál a Sasban.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Orfeusz a pokolban.
Csütörtök: Egy ügyvéd első pöre.
Péntek: Szép Galathea és Grengoire.
Szombat: Baba.
Vasárnap: (d. u. Böregér.
(este: Boccaccio.

Orpheus a pokolban.

Régi ismerős, kedves ismerős. Offenbach zenéje mellett nőttünk fel, miközben egy egész csomó új csillagot láttunk feltűnni és lehanyatlani az operett-irodalomban; de Offenbach kedveltsége nem csökkent s az új nemzedék is az ő zenéje mellett nő fel. Ezek közé a mindig kedvelt operettek közé tartozik az Orpheus a pokolban is.

Tegnap is megtelt a ház a kedves operetthez s tanúi lehettünk szép sikereknek és baklövésnek egy füst alatt.

Orley Flóra (Euridike) produkált már a tegnapiánál jobb alakításokat is. Játéka ugyan dicsérendő, de mintha éneke nem lett volna kellően disponálva, különösen az első felvonásban. A harmadik felvonásban nyert egyedül éneke is erőt. Itt méltó volt egymáshoz éneke és játéka. Különben az indispozíciónak elég tanujele az, hogy bár ka-

pott virágot és tapsokat, egy énekszámát sem ismételtették meg.

Nyáray (Jupiter) egy szép sikert jegyezhet föl s egy nagy baklövést. A közönséget megkaczagtatta tréfás ötleteivel, ügyeskedéseivel, de csak meggondolatlanul szalaszthatta ki azt a dicsekvést, hogy »Én vagyok a közönség kedvence!« Hallott valamit az öndicséret körülírásáról?

Pintér (Plutó) ismét a színes rendezéssel remekelt. Különösen óriási derűtséget keltett a nagyváradai villamos vasut kifigurázásával: egy roz-zant talyigával. Persze, a talyiga sem maradhatott baklövés, azaz fennakadás nélkül; jó hogy a színlakokat ki nem döntötte. S hogy a baklövéssekkel végezünk, nem helyes a színpadon hangos piszszegéssel figyelmeztetni, ha valaki hamarabb ugrik be egy énekszámra. Próbálják valahogy elfűtni a dolgot, de az afféle figyelmeztetést a közönség is észreveszi s kedve jöhet a piszszogést folytatni. Egyébként a rendezés ismétéljük, igen sikerült, főleg a 2. felvonásban. Énekszámai is jók voltak, az 1. felvonást kivéve.

Bájos három istennő volt **Szohner** Olga (Cupido), **Lányi** Edith (Vénusz) és **Forrai** Ferike (Diana). Különösen Forrai Ferikének igazán izléses öltözéke s kedves éneke biztosított szép sikert. Szohner Olgáról pedig csak azt szeretnők tudni, hogyan juthat a csinos kis naiva operettben énekes szerephez? A bájos csicsérgés kellemes dolog, de csak csicsérgésnek és nem éneknek. Kuriozumnak tetszik. egyszerűsége, de folytatását nem ajánljuk.

Komikus, kacagató volt **Bérczi**-nek (Stix Jankó) különösen a megjelenése. Játéka, éneke mind csak ezt a komikus hatást fokozta tapsokká és kihívásokká. Ugyancsak komikus szerepben sikere volt **Madas** Pistának (Mercur) és **Erdei** Bertának (Junó). Ellenben **Székely** Annának (Közvélemény) nem volt való a szerepe; hangja énekekre kitűnő, de szavalásban abszolúte semmi erővel sem rendelkezik.

A zenekar a nyitányt igen jól, erővel és precizitással adta elő. K. A.

Orfeusz a pokolban. Ma, szerdán másodszer kerül előadásra Offenbach hatalmas műve, az Orfeusz a pokolban című operett az eredeti szereposztásban.

A Bölcső. Brioux szenzációs drámájára, a Bölcső bemutatójára nagy élénkséggel készülnek a darab szereplői. A nagyhatású színműből nap-nap mellett folynak a próbák, s a Bölcső a jövő hét során bemutatásra kerülhet. A dráma női főszerepét, amit a Nemzeti Színházban Márkus Emilia kreált, **Paulayné** Adorján Berta fogja játszani.

REGÉNY-CSARNOK.

Sibilla.

Irta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

22.

Nem sok haszna volt az isteniszolgálatból. Nem volt egy oly figyelmetlen hallgató, sem, mint ő; az orgona és ének, mint falusi templomokban szokásos, sértették zenei hallását de volt mit néznie. Ama pillanattól, midőn Basilius lelkész a szöszékre lépett, nem vette le róla tekintetét.

A magas alak, finom arc, éles metszésű vonásokkal, sötét szikrázó szemek, őszülő fürtök képzelő tehetségében majd ókori hőssé, majd rablóvezérré — népfelkelővé — változott.

— Mit fog nyujtani? Követ vagy kenyeret? Oly erélylyei kérdé magától, mely élet szellemének ébredését jelző.

A lenszőke, piros pozsgás Gertrud mellett látjuk, egész sereg leány közt mint legfigyelmesebben hallgató tanítója szavát.

Beszédét kiválóan az okos, csinos gyermekhez intézte. Ha nem is tudta a kátét oly jól mint az iskolás gyermekek, az ének és bibliai mondások tudásában hiányt szenvedett, de bizonyosan mindég oly feleleteket adott a hozzá intézett kérdésekre, a mely a gondolkodás és sajátosság pecsétjét hordták magukon.

Wiebecke asszony meg volt elégedve, nem vonta kétségbe, hogy a konfirmáció teljesen megerősíti a kapcsolatot az idegen gyermek és a Falk család között.

1837-ik év Virágvasárnapján Leuencshagen község minden lakója, ki szellemi és testi épséggel bírt, összegyűlt a csinos falusi templomban, hogy a gyermekek áldozásában részt vegyen Basilius lelkész értett hozzá e napot pompáson megünnepelni, mely a jelenlevők képzeletére és kedélyére nem tévesztették a hatást.

Jót mutatott, ha a szép öreg lelkész, mindnyájuknak pásztora, teljes egyházi díszben báránykát irányítja! Szavai magasztosak valának, kérdések és feleletek mint jól betanult párbeszéd hangzott.

Sibilla, kinek karcu termete egy fejjel emelkedett ki társnői közül, mondta a hitvallást ezek nevében.

Tiszta csengésű, urias beszéde, kedves előadása az egész község figyelmét magára vonta. Basilius lelkész a gyermekkel való szószeres diadalt aratott.

Ki gondolta, hogy még Wiebecke asszony ajátosságára mögött is világias gondolatok rejtenek. Nem kis részt vett barna leánykájára sikerében és a csodálkozó pillantásoknak, melyek annak szóltak, úgy ürvendett, mintha a szőke kapta volna.

Még délután is élvezte azt, midőn néhány rokon és szomszéd eljött kávéra, hogy kifejezze szerencse kívánatát.

E pillanatra várt Sibilla, hogy kalitkájából, t. i. a Falk házból kiszökjék.

Nem az arauyos napsugár és a fakadó bimbók csalogatták. Csak a szabadság!

Joachimot látta a kertben sétálni, hozzá sietett. Ez szokatlan komoly volt.

— Tudod-e Joachim? szólt hozzá tréfálva. Te vagy az egyetlen, ki nekem nem gratuláltál.

— Ki szívből gondolja, szavak nélkül is tudod!

— Mily ünnepélyes vagy.
— Hisz komoly nap ez neked és Gertrudnak.

— Oh! én nem vagyok komoly hangulatban, ellenkezőleg kedvem nagyon vidám.

Joachim megütközve nézett rá.

— Tudod mi volt az egész, folytatá, megmondom. Minden együtt véve egy komédia volt, milyeneket könyvekben olvashatni, én mint komédiánő szerepeltem, most gratulálni jönnek első sikeremhez!

— Ej, mily vidám volt az öreg. Hogy meg volt elégedve velem, kit oly csinosan betanított.

— Légy nyugodt Joachim, nem kérdem többé segíthet-e rajtam Basilius.

— Szegény kis Sibillám, többet reméltem az időtől, felelt szomorúan.

Komoly hangja visszahatást szült Sibilla természetellenes vidámságában. — Könnyekbe tört ki.

— Látod Joachim, mégis követ nyujtott kenyér helyett. Rajtam senkisémet segíthet!

Kezeivel elfődte arcát és keservesen sirt.

Joachim nem volt szentimentális; mély részvéte mellett is kellemetlen volt a leányt sirni látnia.

— Jobban tennéd, ha sétálnál velem egyet az erdőben, monda meglehetősen parancsoló hangon. A tavasz teljes pompájában jelent meg. Te még nem is gyönyörködtél benne!

— Tavasz, felelt, igazán még észre sem vettem.

Bármily közönyösen hangzottak szavai, mégis követte a bükkfa erdőbe. Itt is ott is zöld öltönyben csillogtak a fák, bokrok; a föld illatos ibolyákkal volt behintve.

(Folyt. köv.)

Szigligeti-Színház.

Folyószám 114.

Idénybérl. 112 sz.

Nagyváradon, szerdán, 1901. febr. 6-án

Orfeusz a pokolban.

Operette.

S Z E M É L Y E K :

Orfeusz, zenetanár — — —	Perényi József
Euridike, neje — — —	Örlei Flóra
Ariszteus, (Plutó) — — —	Pintér Imre
Jupiter, az istenek királya — —	Nyáray Antal
Junó, a felesége — — —	Erdei Berta
Dianna Istennő — — —	Forrai Ferike
Cupidó — — —	Szohner Olga
Vénusz — — —	Lányi Edith
Hebe — — —	Tóváry Anna
Minerva — — —	K. Biró Anna
Mars, Isten — — —	Füredi József
Stix Jankó — — —	Béreczi Gyula

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. I. éjszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr. Támlászkék 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap csütörtökön, február 7-én

Egy ügyvéd első pöre.

Vigjáték.

TAVIRATOK.

Az osztrák botrányfészekből.

Bécs, február 5. (Saj. tud. táv.) A Reichsrathban az osztályok sorsolásánál a csehek és németek között óriási zaj s fülsiketítő füttyülés tört ki. A nagy lárma miatt alig lehetett folytatni munkát.

Az angol király üzenete.

London, február 5. Az az üzenet, a melyet Edvárd király a gyarmatokhoz intézett s a mely ezekkel a szavakkal kezdődik: »Tengerentuli népemhez«, utal arra a számtalan manifestációra, a melyet a király a birodalom minden részéből kapott és megemlékezik arról a hálás nyilatkozatról, a melylyel szeretett anyja alatt valóinak a széleskörű önkormányzat alatt való folytonos haladását kísérte és arról, hogy milyen büszke volt a királynő azokra, a kik Dél-Afrikában hősiességgel küzdöttek a birodalom ügyéért. Az üzenet azt mondja, hogy a király erősen bizik a nagy kiterjedésű gyarmatok népének és e nép képviselőinek odaadásában és hogy hűséges támogatásukkal mindig a birodalom jólétén és biztonságán fognak munkálkodni. A király azonkívül még egy üzenetet adott ki, a mely így kezdődik: »Népeimhez« és egy harmadikat, a mely ezekkel a szavakkal kezdődik: »India fejedelmeihez és népéhez.« Ezekben az üzenetekben hálóját fejezi ki a királynő elhunyt alkalmából kifejezett részvétért és kijelenti, hogy igyekezzék fog szent kötelességeit teljesíteni.

Kétszázézer koronás román alapítvány.

Budapest, febr. 5. (Saj. tud. táv.) **Petrán** János, volt kolozsmegyei tisztii ügyész — bárha világeletemben oláh származása daczára nagy magyarnak mutatta magát, sőt egy előkelő székely családból is nősült, — mintegy másfél év előtt elhalván, azzal lepte meg ismerőseit, de főleg magyar érzelmű rokonait, hogy mintegy *kétszázézer koronás* egész vagyonát a nagy-szebeni »Astra« nevű oláh kulturegyletnek hagyta, magyar rokonait pedig mellőzte. Most ezen nagy port felverthazafiatlan alapítvány ügyében fordulat állott be, amely kissé meg fogja zavarni a »Tribuna« korai örömét. A hagyatéki tárgyaláson ugyanis *alaki hibákat* fedeztek fel a végrendeletlen s a rokonok most megbízták ügyvédjüket, bánffy-hunyadi dr. **Tábor** Sándor ügyvédet, hogy indítsa meg a megtámadási pert a hazafiatlan végrendelet ellen.

Az angol trónváltozás.

Windsor, febr. 5. A királynő temetésének utolsó aktusa fényesen folyt le. Edvárd király, Vilmos császár, a connaughti herceg, a portugál király, a belga király és a többi fejedelmi személyek gyalog mentek az Albert-kápolna bejáratához, a hol az ágyutalp állott őrgránátosok őrizete mellett. Mikor Edvárd király és Vilmos császár a kápolna előtt megjelent, a gránátosok tisztelegtek. A koporsót kihozták a kápolnából, az ágyutalpra tették, rátették a fehér selyemleplet és a királyi jelvényeket. Azután megindult a menet egy gyászinduló hangjai mellett. A koporsót követte Edvárd király és Vilmos császár a többi fejedelmi személyekkel és azután a hölgyek legmélyebb gyászban. A királyné kezén fogva vezette kis unokáját, Edvárd herceget. Mikor a menet délután 3 órakor elhagyta a kastély kertjét, a tűzértség a parkban diszlövéseket tett és a harangok megkondultak. A menet a katonaság sorfala között ment Frogmoreba, a hol a királynőt örök nyugalomra helyezik. A gyászistentiszteletet a winchesteri püspök és a windsori esperes celebrálta; fél 4 órakor a gyászolók visszatértek a kastélyba.

Munkás sztrájk Spanyolországban.

Madrid, február 5. Gijonban 15,500 munkás sztrájkol. A hatóság kihirdette az ostromállapotot. (M. T. I.)

A búrok harczi.

Budapest, febr. 5. (Saj. tud. táv.) A búrok Lurenzo-Marquezt fenyegetik. A portugálok az angoloktól kértek sürgős segítséget.

London, február 5. (Saját tud. távir.) Kitchener lord táviratozza Pretóriából tegnapi kelettel: French tábornok a ki a búrokat kelet felé üldözi, elvett tőlök egy 15 fontos ágyut és az uton egy más ágyusnak, a melyet az angol csapatok tüzelése hasznavehetetlenné tett, fontosabb részeit találta. Kitchener skótjai a Donriver hidján megtámadtak 100 burt, a kik visszavonultak, egy halottat, több lovat és kocsit és lövészerkeket hagyva a csatatéren. Az angoloknak két sebesültjük volt. A midlandi kommandót Haig üldözi Stdytlierville irányában. Ujabb esete patékban az angolok 16 balottat vesztek.

London, febr. 5. A Daily Telegraph jelenti Fokvárosból 3-iki kelettel: Itt azt hiszik, hogy Botha Péter 2060 emberrel és hét ágyuval Smithfield felől betört Fokföldre.

A görög-román szerződés.

Bukarest, február 5. Tegnap kicserélték a görög-román kereskedelmi szerződés ratifikálását. A szerződést ma teszi közzé a hivatalos lap. (M. T. I.)

A francia hadsereg és az oroszok.

Páris, február 5. A szenátus tegnapi ülésén Blois gróf szóba hozta a francia hadseregre vonatkozólag orosz lapokban megjelent kritikákat. André hadügyminiszter azt válaszolta, hogy azért, a mit az újságok irnak, nem vállalhatja el a felelősséget. (M. T. I.)

Talált szobrok.

Athén, febr. 5. A Cerio körül a tengerben végzett kutatások közben buvárok a tenger fenekén egy jó karban lévő életnagyságu bronzszobrot találtak, a mely hasonlít Prakszitelesz Hermes-szobrához. Azonkívül több teljesen hibátlan bronzszobrocskát is találtak a buvárok. (M. T. I.)

SZERKESZTOI POSTA.

G. J. Rézbánya. A nyolczvanas évek elején, mikor az egyház megvette, az egész ház négy emeletes volt, de a legfelső emeletet csakhamar mint feleslegest lebontották. Most az utcai rész két emeletes, de minden szobája magas, az udvari rész három emeletes, valamivel alacsonyabb szobákkal s így a tetőzetten nem látszik meg az emeletek számának különbsége. A vétel ügyét a tanítóképezdei igazgató vezette.

KOZGAZDASAG.

A »Takarékosság« című új piczulás bank, mely újévkor nyílt meg a Kereskedők s Iparosok szövetkezete helyiségében, (Kossuth-utca elején) már megkezdte befizetéseit. Február végéig *mulasztási illeték nélkül* lehet befizetni, a mely előnyt napról napra sokan veszik igénybe.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1901. február hó 5-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 13.80—13.20. Kétszeres buza 12.80—12.20. Rozs 12.80—12.20. Arpa 12.—11.60. Zab 11.40—10.80. Tengeri: 10.—9.70. Borsó 36.—. Lenese 42.—. Bab 16.—. Köleskása 25.—. Burgonya 5.20. 100 kiló lángliszt 25.—. zsemlyeliszt 24.50. fehérkenyér liszt 23.50, barnakenyér liszt 20.—. széna fuvarral 5.20, szalma 1.10 Szalonna 104.—. 6 kiló zsup-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —12. 1 köbm. bükkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.80, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84. Lámpaolaj —.82. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.80. Pálinka —.72. Szilva-pálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 mm. kősó 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 72.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 66.—, uj bor 54.—, mész 2.30, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 21.—. köles 13.—. repeze —.—, dió 56.—, mogoró —.—, aszalt szilva 42.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 20, szalonna 1.20, sertéshus —.96, juh-hus 64, veres hagyma 20, fog-hagyma 44, bors 2.40, pap-

rika 2.20, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, mm. búkköny —, 1 mm. luczernamag —, 1 mm. lóhere —, 1 mm. burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1901. évi február hó 5-ről. Tiszta buza körülbelül 140 hltr, kétszeres buza 40 hltr, rozs 70 hltr, árpa 30 hkl, zab 60 hltr, tengeri 120 hltr, burgonya 80 hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 100 drb, félhizott 160, sovány 70, süldő 280, malac: 190, hizott marha —, jármás ökör 137, fejős tehén 112, borju 73, bivaly —, juh és kecske 75, ló 87.

Marha ártáblázat 1901. február hó 5-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 620—660, egy pár másodrendű jármás ökör 450—570, egy pár harmadrendű jármás ökör 260—445, 1 drb fejős tehén 100—240, 1 drb vágó ökör 250 kgr. 160—230, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110—170, 2 drb. veres borju 26—46, 1 drb. fél éves borju 34—48, 1 drb egy éves borju 46—70, két éves borju 66—130, 1 drb hizott sertés 78—134, 3 pár fél éves 32—36, 1 pár egy éves sertés, 38—58, 1 pár két éves sertés 68—140, 1 drb igás ló 100—200, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 28—36, 1 pár bojubőr 10—20, 1 pár lóbor 10—20.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jeientése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, február 5.	
Oszták hitel	663 25
Magyar hitel	667 —
Allamvasut	662 75
Rimamurányi	456 —
Magyar jelzálog	430 —
Salgótarjáni	— —
Wagon-kölcsön	— —

Határídők.

Budapest, február 5	
Buza októberre	7 60
Buza áprilisra	7 39
Tengeri	5 05

Rosz apr	7 28
Zab apr.	6 09
Káposzta, repce, aug.	— —

Hivatalos árfolyások

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. február 5-én.

Magyar aranyáradék 4%	117 25
Magyar koronaáradék	93 —
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	120 —
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	100 —
Magyar vasuti kölcsön 1876-ból	120 —
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	92 —
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98 90
Italmérési jog megváltási kötvény	93 50
Herváth-sziavónföldtehermentesítési kötvény	166 —
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	140 —
Tiszaszabályozás szegeci sorsjegyek kölcsön	98 15
Oszták járadék papirban	— —

Oszták járadék ezüstben	98 —
Oszták járadék aranyban	117 25
Oszták korona járadék	98 25
Oszták államsorsjegyek	186 —
Oszták magyar bank részvény	16 90
Magyar hitelbankrészvény	668 —
Oszták hitelintézet részvény	663 50
Párisi vista	95 70
20 frankos arany (Napoleond'or)	19 16
Németbirodalmi márka	117 50
London vista	240 80
20 márkás arany	23 52

Dr. VUCSKICS GYULA.

Saját termésü

ménesi és gyoroki új és ó boraimat nagyváradi pinczémbe át szállítván, a mai naptól fogva

Ujsor 878. szám alatti lakásomon

literes palaczkokra fejtve,

palaczkonként is kaphatók.

Az üvegenkénti ár 50 krajczár és 1 frt 10 krajczár között váltakozik a borok minősége s fajtája szerint, mely árba a fogyasztási adó, valamint a palaczk ára is be van tudva.

Az ép állapotban visszahozott tiszta palaczkért, azok minősége szerint, 8—13 krajczárt vissza adok.

MOLNÁR LAJOS,

Ujsor 878. szám.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

Művek,

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,

számlák, falragaszok,
báti meghívók,
tánczrendek, étlapok,
napotárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.